

ΕΚΔΙΔΕΓΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΓΕΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Φ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου
5 λεπτά 5

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ
— ΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Πέμπτη 27 Μαρτίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 235

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Βαθειά, σ' άνόργωτο χωρίφι,
προσιτισμένον βρέθηκεν άπ' τή σκοτεινά
ό χίλιανος παλινδρος καθρέφτης.
"Αστραφτε ήλιος ως χρυσάφι,
ως ποί τή γυλισμένη του χρυσί θωρειά
ό χρόνος τού ήρπαξεν ό κλέφτης.
Πόσοι, ό ψυχή μου, έκταχθίκαν
και πόσες είδεν ό καθρέφτης εύμορφίδες
στά χρόνια του τή περασμένα!
"Όλες σάν ίσκιω άπιαστοι διαβίκαν
και στή σκοτεινά του ή παλινδρος του συντροφίδες
έχουν τή κάλλη τους σαβανομένα.

I. ΖΕΡΒΟΣ

Η ΣΑΝΙΔΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΕΛΛΑΣ

ΔΗΜΟΚΟΠΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ

Ο "ΡΑΜΠΑΓΑΣ", ΚΑΙ ΟΙ ΡΑΜΠΑΓΑΔΕΣ

ΕΤΣΙ φθάνομεν στό τρίτο σκέλος του Δημοκοπι-
κού τριγώνου, στον τρίτο πατέρα τής νοσηγεν-
νήτου Σανίδα, τήν Δημοκοπίαν τήν δημοσιο-
γραφικήν.

Κι' αυτή, όπως κ' οι άλλες δυο σύμμαχοι της,
ή Κυβερνητική κ' ή Βουλευτική Δημοκοπία, δεν
είνε γθεσινή. Έχει τήν ιστορία της κ' αυτή,
κ' έχει τις ρίζες της στην λαϊκή συνείδησι — τις ρί-
ζες για τις οποίες εκκαλιέργησε τό χωράφι κ' έρριξε
τόν σπόρον τόν γονιμώτατον, πρό είκοσι πέντε περίπου
χρόνων ό «Ραμπαγάς», ή δημοκρατική έκείνη έ-
φημερίς τήν οποίαν εξέδιδε επί δέκα συνεχή έτη ό
μακαρίτης Κλεάνθης Τριαντάφυλλος, ό άγαθος και
άρελής και πνευματώδης εκείνος δημοσιογράφος, ό
πιστεών έν πεποιθήσει ότι ή Έλλάς θά σωθή και
θά θριαμβεύσει άν κυβερνηθή από τόν άδελφόν
Ρόκον Κοϊδάν και από τόν άδελφόν Φιλάρστον και
από τόν άδελφόν Μήλαν και από όλους τούς άλλ-
λους άδελφούς και εξαδέλφους τούς περιτριγυρίζον-
τας και περιλείχοντας αυτόν χάριν τής 'Ιδέας...
και τής αναθεματισμένης Ρεβιλάμας.

Ό «Ραμπαγάς» είναι ό ειλικρινέστερον δημο-
κοπήσας και ό συστηματικώτερον άερολογήσας από

όλους τούς άλλους δημοκόπους και άερολόγους συν-
αδέλφους του, γι' αυτό δε έχει και όλα τή δικαιώ-
ματα να προηγηθή ως σηματοφόρος τών σπερινών
δημοκόπων και άερολόγων, οι όποιοι συνετέλεσαν
πολύ, ίσως κατά τή έννέα δέκατα, για να γεν-
νηθή κ' επιβληθή ή Σανίδα.

Τόν έγνώρισα πολύ, παραπολύ, τον Κλεάνθη. Εί-
χαμε συνδεθί στενώτατα. Τόν αγαπούσα και
τόν ήθαύμαζα. Μαι τή δυο τρία τελευταία χρόνια
τής ζωής του — τή δίσσεχτα χρόνια, όπως τή έχα-
ρακτήριζε ό ίδιος, — τή εξέχασα σχεδόν μαζί. Τόν
έμελέτησα λοιπόν κατά βάθος και ήμπορώ σήμερα,
πού ήλθεν ή κατάλληλη στιγμή νανατάω τήν
δράσιν του και να τού άπαγγείλω τόν έπιμνημόσυ-
νον, να 'πώ γι' αυτόν έν ξηρά ειλικρινεία ό,τι κα-
λόν και ό,τι κακόν έκαμε στην τόπον με τό δροσερό
μυαλό του και με τήν παιγνιδιάρικη πέννα του.

Τήν έφημερίδα του τήν έχαρακτήριζε ως πο-
λιτικοσατυρική, ένα δε φεγγάρι, στα τελευταία της,
και ως δημοκρατική. "Αν τήν έχαρακτήριζε όμως
από τήν αρχή ως «πατριωτικήν» έφημερίδα, δεν
θά ήμπορούσε να τού είπώ κανείς τίποτε.

Διότι ήτο πραγματικώς πατριωτική ή έφη-
μερίς του, κ' άν τάρνηθή κανένας σήμερα όλα
στον Κλεάνθη, δεν θά ήμπορέσει ποτέ να τού αρ-
νηθί τήν άγνήν αγάπη που έκλειε στα πλατεία
του στήθεια για τήν πατρίδα και τόν πόνον που
έννοιωθε στην ψυχή του για τή χάλια της.

Αυτό όμως δεν τόν έμπόδιζε και να δημοκοπή,
ελαφρότερα μών και ίρασιτεχνικώτερα, όσάκις τό
φύλλο του επήγαινε καλά, βιαιότερα δε και συστη-
ματικώτερα, όσάκις τό φύλλο του έπαιρνε τήν κάτω
βόλτα.

ΙΣΤΟΡΙΑΝ βλέπετε, αρχίσαμε, άλλ' ή ιστορία
μάς είναι άπαραίτητη. Τό παρελθόν έδημιούργησε
τό παρόν και τό παρόν θά μάς φέρη στό μέλλον.
Πρέπει λοιπόν να μελετήσουμε τό παρελθόν για να
νοιώσουμε τό παρόν και για να μαντεύσουμε τό
μέλλον.

Ό «Ραμπαγάς» πρωτοεγγήκε με ένα κύριον
άρθρον τού κ. Γαβριηλίδη, ειλικρινέστατον και κα-
θόλου δημοκοπικόν, εις τό έπίοιον, προς δικαιολο-
γίαν του τίτλου «Ραμπαγάς» περιείχετο ή φράσις:
«Είμεθα όλοι Ραμπαγάδες από τού 'Ανωτάτου
μέχρι τού κατωτάτου».

Η φράσις αυτή έχρησίμευσε και στους δυο
διευθυντάς του «Ραμπαγά», και στο Κλεάνθη και
στο Γαβριηλίδην, ως ειςιτήριον δια τή φυλακάς.
Καλλιτέρα ρεκλάμα από αυτήν για ναόγαλτα έφη-
μερίδα, τήν οποίαν εξέδιδαν δυο άγνωστοι καθο-
λοκληριάν άνθρωποι στην 'Αθηναϊκήν κοινωνίαν,
δεν έχρησάετο. Ό «Ραμπαγάς» έγνωρισθήκε, ό
«Ραμπαγάς» αγαπήθηκε από τόν λαόν, και ό
Κλεάνθης κατόπιν, όταν δεν κατεδιώκετο και δεν
έφυγκάζετο πειά για τάντιβασιλικά άρθρα και
ποιήματά του, με πόνον ανέλογίζετο τήν εύτυχι-
σμένην έποχην, τήν «χρυσήν έποχην τών κατα-
διώξεων» — όπως τήν έλεγε — όταν ένα άθρον, σάν
τό προαναφερθέν κ' ένα ποίημα σάν τό περιφημο:
«Μικρό, μικρό άμούστακο, σ' επήραμε άκόμα...» του
άνοιγε τήν πόρτα τών φυλακών, τού ανέβαζε τήν
κυκλοφορίαν του στο είκοσαπλάσιον και τόν έκανε
να πουλάη και δυο δραχμές άκόμη κάθε φύλλον.

— Δεν με καταδιώκουν πειά!.. Έλησημόνησαν
τόν «Ραμπαγά»!.. Δεν θέλουν να τού κάνουν πειά
ρεκλάμα!.. μου έλεγε συχνά κ' έσβυσε τό παράπονό
του μέσα σέναν πλατύτατον και Όμηρικώτατον
γέλωτα.

ΑΥΤΟΣ και μόνον αυτός ήτο ό λόγος που τόν ά-
νάγκαζε να μη βγάξη, κ' όταν άκόμη έλοιομό-
τανε, από τό πρόσωπό του τήν μάσκα του δημο-
κράτου και ό λόγος αυτός, τών εύκόλων θριάμβων
και τής αυξήσεως τής κυκλοφορίας, τόν ανάγκαζε
να σκορπάη μ' άπλοχεριά Κρύσσου στο Κοινόν τις
σοτιβασιλικές ιδέες, να τού δηλητηριάξη τήν ψυ-
χήν και να τού υποβάλλη, τήν προς τό Στέμμα
δυσπιστίαν τήν οποίαν αυτός — τό γνωρίζω πολύ
καλά — έν πεποιθήσει και κατά βάθος δεν ήσθάνετο

Έπολεμούσε τήν Βασιλείαν για να μη λησμο-
νηθί. Τής έρριχνότανε χονδρικώς για να τόν φυ-
λακίσουν. Έζητούσε να φυλακισθί για ναύξηση
τήν κυκλοφορίαν του.

Και τό επέτυχεν έν μέρει, κατά τήν δύσιν του
βίου του. "Όταν συμμαχήσας με τόν Ρόκον, αρ-
χισε να υβρίζη κατηλιχώτατα τήν Βασιλείαν, με
άρθρα και με ποιήματα, και όταν ό Ρόκος από
τάς στήλας του «Ραμπαγά» έφώναζε προς τόν Βα-
σιλέα: «Γεώργιε Χριστιανέ, κύριον τήν προίαν δεν
θα εύρίσκεσαι επί του Θρόνου σου!» και εξαγριζέ-
τε τα άρθρα του με άλλα άσεβή κοροσέξλα, κατε-
διώχθη και ώδηγήθη εις τή φυλακάς και είδε
κάποιαν βελτίωσιν ής κυκλοφορίας του, πρόσκαιρη